

Dažas domas par kristieša dzīves principiem

Arvīds Hiršs

Mēs visi dzīvojam pēc kaut kādiem uzskatiem, principiem. Mēs to varbūt nemaz neapzināties, mēs vienkārši – dzīvojam. Un tomēr, mēs dzīvojam pēc tiem uzskatiem, principiem, kuros apzinīgi vai neapzinīgi esam ieauguši, kuri kļuvuši par mūsu dabas sastāvdaļu. Tādēļ ir vērts padomāt, pēc kādiem principiem mēs dzīvojam. Vai tie ir pareizi? Vai nevajadzētu tos mainīt?

Kristīga cilvēka principus, pēc kādiem viņš dzīvo un pēc kādiem varbūt vajadzētu dzīvot, var iedalīt trijās lielās grupās – modeļos

1. Es – Kristus – līdzcilvēki,
2. Kristus – es – līdzcilvēks,
3. Kristus – līdzcilvēks – es.

1. Katrs „es” jeb katrs cilvēks ir sava pasaule. Cik cilvēku, tik pasaļu. Ejot vakarā pa pilsētu un redzot apgaismotos logus, domāju, aiz katra loga taču atrodas sava pasaule. Pat vīrs un sieva, kas kopā veido vienu dzīvi, tomēr pārstāv katrs savu pasauli. Viņi gan veido vienu ģimeni, bet iekšējā pasaule katram ir sava. Bieži šīs pasaules ir tik atšķirīgas, ka kopējo dzīvi nav iespējams izveidot. Katra „pasaule” aiziet uz savu pusi.

Katrs cilvēks otra cilvēka pasauli neizjūt, viņam tā liekas maza un nesvarīga. Ar prātu gan saprot, ka katram cilvēkam ir sava pasaule, bet izjust otra pasauli nespēj.

Turpretī cilvēkam pašam sava pasaule liekas ļoti liela un svarīga. Tā viņam liekas lielāka un svarīgāka par to pasauli, kas ir ap viņu. Šo apkārtējo pasauli viņš saprot un izjūt par tik, par cik tā caur redzi, dzirdi un sajūtām atspoguļojas viņa iekšējā pasaulē. Ir pat kāda filozofija, kas balstās uz šo domu. Tā saka: „Pasaule – tas esmu es, un es – tā ir visa pasaule. Ja mans „es” zūd, neeksistē arī pasaule.” Šeit ir kāda patiesība, tikai ar piepildi, ja kāda cilvēka „es” beidz eksistēt, tad pasaule izbeidzas tikai priekš šā cilvēka, bet priekš citiem „es” tā joprojām turpina pastāvēt.

Tomēr tas parāda, ka katram cilvēkam liekas, ka viņa šīs zemes pasaule ir viss, un viņš izjūt tikai savu pasauli.

Katrs cilvēks vairāk vai mazāk savā pasaulē valda un ir atbildīgs par to pasauli, kas viņā mājō. Šī ir svarīga atziņa, kas jāatceras, lai saprastu tālāko domu.

Tad cilvēks sastop Kristu, un to pieņem. Cilvēks saprot, ka viņš nav spējīgs savu pasauli pareizi pārvaldīt. Viņš saprot, ka viņš bieži kļūdās un sekas ir smagas. Viņš arī saprot, ka viens viņš vispār nav spējīgs savu, viņam doto pasauli pārvaldīt.

Viņš izšķiras par Kristu. Viņš saprot, ka tā būs labāk. Kristus palīdzēs pareizi pārvaldīt viņa pasauli. Viņš būs vienmēr ar viņu un palīdzēs izšķirties. Vēl vairāk, Viņš palīdzēs arī dzīves grūtībās un bēdās. Kad būs izmisums, kad cilvēka iekšējā pasaulē viss būs tā samezģlojies, ka liksies, viņa pasaule aizies bojā, tad Viņš būs klāt un palīdzēs.

Tā daudzi pieņem Kristu. Un tas ir labi. Bet tas ir nepietiekami. Savas dzīves, savas pasaules valdītājs tomēr paliek cilvēks pats. Ja viņam būs vajadzīgs padoms, viņš lūgs to no Kristus. Ja patiks – pieņems, ja nepatiks – nepieņems. Ja radīsies grūtības, slimības, bēdas, viņš lūgs, lai Kristus palīdz. Ja palīdzēs, tad būs labi, ja nē – būs kurnēšana.

Kristus ir pieņemts, bet tikai kā palīgs, kā apakšīrnieks. Saimnieks joprojām paliek cilvēks pats. Ja

cilvēks savā garīgajā atziņā nepieaug un paliek tikai šādā stāvoklī, tad tāda Kristus pieņemšana bieži beidzas bēdīgi. Cilvēka vecā daba, kas jau no dzimšanas ir grēcīga, savtīga un egoistiska, noteikti sadursies ar Kristus dabu, kas jau no dzimšanas ir svēta, bez grēka, kas nav egoistiska, bet visu atdodoša. Viņš atdeva savu dzīvību.

Šis ir pirmais modelis: Es kā galvenais vadītājs, Kristus – mans palīgs, un tad, kaut kur diezgan tālu, mans līdzcilvēks. Ja, man valdot un Kristum palīdzot, manā pasaulē vēl atliks vietas, tad tur es ieņemšu savu līdzcilvēku. Saprotams, ja viņš mani netraucēs.

Es – Kristus – līdzcilvēks. Tā var dzīvot, un daudzi arī tā dzīvo.

2. Bet var Kristu piedzīvot arī citādāk. Ne tikai Viņu pieņemt, bet Viņam nodoties. Viņam nodot visu savu dzīvi, visu savu pasauli. Viņš ienāk cilvēka dzīvē ne kā palīgs, bet kā galvenais vadītājs. Lai tā Kristu piedzīvotu, cilvēkam jāsaprot:

- 1) ka viņa pasaule nav viens un viss, ka pēc tam, kad viņa pasaule būs sabrukusi, būs kāda liela, krāšņa un bezgalīga Dieva pasaule, un ka šī viņa pasaulīte ir tikai vājš Dieva pasaules atspulgs, un ka pret debesu godības pasauli, šīs pasaules notikumi ir niecīgi.
- 2) viņam jāsaprot, ka grēks ir izpostījis viņa attiecības ar Dievu, ka cilvēks jau no dzimšanas ir grēcinieks un grēka darītājs. Līdz ar to viņš ir nederīgs Dieva pasaules dzīvei un nevar to iemantot. Viņam kā grēciniekam ir jāsaņem sods.
- 3) viņam jāsaprot un jāierauga, ka Jēzus Kristus šos šķēršļus starp Dievu un cilvēku ir novācis un, samaksādams par cilvēka grēkiem, ir atkal atjaunojis sadraudzības attiecības ar Dievu.

Cilvēks tagad var šo samaksu pieņemt vai noraidīt. Ja cilvēks patiešām ir sapratis, ka viņš ir grēcinieks, tad viņš pieņems To, kas viņam šo glābšanas stāvokli izgādājis. Viņš pieņems Jēzu sev ne kā palīgu, bet, pateicoties Jēzum, vēlēties Viņam kalpot. Vēl vairāk, viņš vēlēties Jēzum pilnīgi nodoties, lai Viņš viņu pārveidotu un darītu par derīgu pavalstnieku Dieva godības pasaulē.

Nu rodas otrais modelis: Kristus – es – līdzcilvēki. Cilvēks pārvietojas uz otro vietu, bet pirmajā vietā nāk Kristus. Cilvēks, no savas pasaules valdītāja, kļūst par Kristus gribas izpildītāju un par Kristus dabas un rakstura ievēdēju savā dzīvē. Iespējams kaut ko līdzīgu domājis ap. Pāvils, sacīdams: „Līdz ar Kristu esmu krustā sists, bet nu nedzīvoju es, bet manī dzīvo Kristus.” (Gal 2,20)

Bet kur paliek personīgā brīvība? Šāda brīvība cilvēkam nebija arī tad, kad viņš savu „es” bija ierakstījis pirmajā vietā un lepni domāja, ka viņš ir tas, kas valda. Jņ 8,34 Jēzus saka: „Ikvienš, kas grēku dara, ir grēka kalps.”

Kam kalpot, grēkam vai Kristum, to cilvēks var izvēlēties pats. Tikai, kalpojot grēkam – iznākums ir nāve, kalpojot Kristum – mūžīga dzīvība. (Rom 6,23)

Tātad „brīvi dzīvot” cilvēkam vispār nav iespējams. Viņš vienmēr kalpo – vai nu grēkam vai Kristum. Cilvēkam ir tikai izvēles brīvība. Šī ir otrā atziņa, ko vienmēr vajadzētu atcerēties. Cilvēkam ir tikai izvēles brīvība, bet tā viņam ir pilnīga. Un šī izvēles brīvība nav tikai vienreiz, izvēloties Kristu pirmo reizi. Šī izvēles brīvība saglabājas visu mūžu, jo mēs vienmēr atrodamies zem divu spēku ietekmes.

Kas tad paliek cilvēka uzdevums, ja Kristus ir pirmajā vietā, ja Viņš ir galvenais vadītājs? Cilvēks ir galvenais darītājs, izpildītājs un arī ne ar savu spēku un varēšanu, bet ar Dieva Gara spēku.

No tā izriet trešā atziņa: cilvēks vienmēr paliek galvenais atbildīgais par savu izšķiršanos. Katru brīdi. Par katru izšķiršanos, jo tā vienmēr var vest dzīvības vai nāves virzienā. Cilvēkam jāatbild par to, kāds gars viņa pasaulē valda. Ja viņš izšķirsies par Kristu, tad Kristus kļūs par viņa dzīves galveno vadītāju.

Cilvēks tad ir kā tāds satiksmes līdzekļa vadītājs, kas saņēmis maršrutu, kādā virzienā jābrauc, saņēmis enerģiju, degvielu, saņēmis visu, kas vajadzīgs, lai varētu braukt. Nu tagad viņam pašam jāstūrē dotajā virzienā un jāskatās, lai no ceļa nenomaldītos. Cilvēka uzdevums ne valdīt savā dzīvē, bet vadīt savu dzīvi Kristus noteiktajā virzienā. Kristus ir kapteinis un cilvēks stūrmanis. Un ne otrādi.

Ja cilvēks brīvprātīgi ir izdarījis izvēli, atdevies Kristum un veido savu pasauli pēc Kristus prāta, tad pārmainīsies arī viņa attiecības ar savu līdzcilvēku. Kristus prāts un vēlēšanās, lai visi cilvēki taptu izglābti. Šajā darbā Viņš atļāvis piedalīties arī cilvēkam. Kristus galvenais darbs šajā pasaulē bija sludināt evaņģēliju. Kad Viņš šo pasauli atstāja. Viņš mācekļiem sacīja: „Jūs būsiet mani liecinieki.” Caur paaudžu paaudzēm šis uzdevums atnācis pie mums. Šo uzdevumu Viņš uztic mums. Tas ir Dieva darbs šajā pasaulē, un Viņš ļauj arī mums tajā piedalīties. Ap. Pāvils saka: ”Mēs esam Dieva darba biedri.” (1Kor 3,9) Vai tas nav augsts stāvoklis! Ja pareizi stūrējam Kristus dotajā virzienā, tad esam Dieva darba biedri! Cilvēks, kas no Dieva bija šķirts, tagad kļūst par Dieva darba biedru.

Tas pārmaina cilvēka attiecības pret līdzcilvēku. Nu līdzcilvēks nav tikai tas, kam mēs dodam savas dzīves atlikumu, tikai to, kas daudz mūs netraucē, bet līdzcilvēks nonāk mūsu uzmanības centrā. Tāds ir tas otrais modelis: Kristus – es – līdzcilvēki. Kristus pirmajā vietā kā dzīves vadītājs, cilvēks – vienmēr atbildīgais par pareizu izšķiršanos un pareizu stūrēšanu Kristus dotajā virzienā.

Pēc kāda modeļa mēs dzīvojam? Starpība šeit ir radikāla. Vienā gadījumā – es pats vadu savu dzīvi un vēlos, lai Kristus man palīdz, un līdzcilvēkam manā dzīvē diezgan maza nozīme (izņemot varbūt tikai zināmu draugu pulciņu), otrajā – mēs esam atdevušies Kristum un ļaujam, lai Viņš vada mūsu dzīvi, un līdz ar Kristu mums slāpst, lai arī līdzcilvēks kļūst izglābts.

Kas manā dzīvē ir galvenais, pirmajā vietā – es vai Kristus?

3. Bet ir iespējams arī vēl trešais modelis: Kristus – līdzcilvēks – es. Līdzcilvēks ir pārvietots uz priekšu un cilvēks pats paliek pēdējā vietā. Vai to var panākt ar automātiska šāda modeļa uzrakstīšanu? Vienkārši uz papīra pārvietot vietu un ar to tas būs sasniegts? Nē, diemžēl nē. Tas nebūs sasniegts arī tad, ja cilvēks to tā būs nolēmis un apņēmis: „Tagad es būšu pēdējais. Visa mana dzīve, visa mana pasaule, kas man šeit vienreiz dota, tiks virzīta uz to, lai pirmais un galvenais būtu Kristus, un tad mans līdzcilvēks. Es vadīšu savu dzīvi pēc Jēzus norādījumiem un tādā veidā, lai tas nāktu par labu manam līdzcilvēkam. Es savu dzīvi ziedošu Kristum un saviem līdzcilvēkiem.”

Ar visu to nekas neiznāks. Ar apņemšanos arī nē, lai cik nopietna tā būtu. Šādā stāvoklī ir jāieaug. Šāds stāvoklis nenozīmē saviem līdzcilvēkiem tikai sludināt evaņģēliju, tas nenozīmē tikai strādāt Dieva darbu tā dažādos veidos, tas nenozīmē arī cenšanos saprast, man mans līdzcilvēks jāmīl, viņš iet pazušanā un tādēļ man jācenšas darīt, ko vien es varu viņa dēļ. Nē. Tas nozīmē – ļauties Kristus audzināšanai un kopā ar Viņu ieaukt šajā pēdējā vietā.

Viena lieta ir, ka mēs darām tāpēc, ka rakstīts, ka tā jādara, bet pavisam cita – ka mēs citādi nevaram.

Paklausot un sistemātiski izpildot Kristus garīgos likumus, cilvēks nonāk stāvoklī, ka likums pārstāj būt likums un kļūst par viņa iekšējo nepieciešamību. Daži sadzīves mums jau ir pārstājuši būt par likumu. Piemēram, mēs taču nespļaujam uz grīdas tādēļ, ka tā nedrīkst darīt, bet gan tādēļ, ka mums tas ir pretīgi, mēs nemelojam un nezogam tādēļ, ka likums to aizliedz, bet gan tādēļ, ka gluži vienkārši to nevaram, arī tas mums ir pretīgi. Tā var ieaukt daudzās lietās un sasniegt augstu garīgu stāvokli.

Darot labu tuvākam, no sākuma pēc Kristus pavēles, vēlāk tas kļūst par cilvēka iekšējās būtības

sastāvdaļu. Uzskatu, ka pareizs kristīga cilvēka stāvoklis, ja viņš atrodas tik ciešā sadraudzībā ar Kristu, ka garīgās dzīves likumi viņam pārstāj būt likumi, bet ir viņa jaunā garīgā cilvēka būtība. Man šķiet, tas ir tas stāvoklis, ko daži Dieva kalpi izsaka vārdos – „Kristū būt, atrasties Kristū.” Tāds cilvēks ne tikai vēlas, lai līdzcilvēki kļūst izglābti, bet tas kļūst par viņa dzīves galveno uzdevumu.

Varbūt tā ir mīlestība uz tuvāko, varbūt tās ir slāpes, lai līdzcilvēki kļūtu izglābti, varbūt cilvēks nemaz necenšas izpētīt, kas tas ir, bet viņš vienkārši citādi nevar. Kristus Gars viņu tā ir pārveidojis, ka viņš var mierīgi paciest, kad līdzcilvēks dara pāri, viņš „lamāts neatlamāsies”. Viņš labprāt samierināsies ar pēdējo vietu un nejutīs apvainojumu. Viņš nemaz neizjutīs, ka ir pēdējā vietā. Viņš centīsies palīdzēt līdzcilvēkiem, kur vien tas vajadzīgs, kaut arī pašam tas nebūs izdevīgi. Un, to darot, nedomās, es to daru, lai viņu izglābtu, man viņš jāmīl, bet tāpēc, ka Kristus viņu tādu ir izaudzinājis, un viņš citādi nevar. Tas ir viņa dabīgais stāvoklis. Tas ir viņa dzīves modelis: Kristus – līdzcilvēks – tad viņš.

Pārdomām.

1. „Bet mums, kas esam stipri, pienākas nest to vājības, kas nav tik stipri, nedzīvojot par patikšanu sev pašiem.

Ikviens mūsu starpā lai dzīvo par patiku savam tuvākajam, viņam par labu, lai viņu celtu.

Jo arī Kristus nav dzīvojis par patikšanu sev pašam.” Rom 15,1-3

Vai nepietiek ar to, ja es dzīvoju par patiku Kristum?

2. „Tev būs Dievu savu Kungu mīlēt no visas sirds ... un tuvāko kā sevi pašu” Lk 10,27

Vai tas vispār ir iespējams?

Kas tad ir mans tuvākais?

Kas ir mīlestība uz tuvāko?